

4. Wysokość komór składowych powinna wynosić w świetle co najmniej 2,20 m.

5. Ściany składu powinny być od wewnątrz wybielone, a podłogi wykonane z betonu lub cegły, pokryte zaprawą cementową.

6. W składach MW splotki oraz zapalniki ostre umieszcza się we wnękach wykonanych w zewnętrznych murze składu. Grubość muru zewnętrznego w miejscu wykonania wnęki powiększa się od strony wewnętrznej, tak aby pozostała grubość ściany zewnętrznej składu, licząc od tylnej powierzchni wnęki, wynosiła co najmniej 12 cm. W najbliższej komorze przylegającej do wnęki wolno przechowywać lonty i zapalniki proste. W składach klasy V—VII typu zespołowego (komory obok siebie) środki inicjujące powinny być przechowywane w oddzielnej obwałowanej komorze na zewnątrz obwałowania składu w odległości nie mniejszej niż 15 m (między ścianami zewnętrznymi składu MW a ścianami komory na środki inicjujące).

7. Lonty detonujące przechowuje się w odrębnej komorze.

8. Każda komora powinna mieć jedno bezpośrednio wejście z przedsionka łączącego poszczególne komory (przedsionek komór) przez drzwi otwierające się na zewnątrz komory. Szerokość przedsionka komór powinna wynosić co najmniej 1,5 m. Przedsionek komór powinien mieć jedno bezpośrednio wejście z przedsionka składu, tj. drzwi otwierające się na zewnątrz przedsionka komór. Szerokość i długość przedsionka składu powinna wynosić co najmniej po 1,5 m.

9. Wszystkie drzwi znajdujące się w składzie powinny być jednoskrzydłowe, żelazne, pełne, szerokości co najmniej 1 m i wysokości co najmniej 2 m, otwierane na zewnątrz i zamykane na zamek skrzynkowy. Drzwi wejściowe do składu powinny być podwójne, wykonane z blachy żelaznej o grubości co najmniej 5 mm, na ramie z żelaza kąтового, z poprzecznymi wzmocnieniami. Blacha powinna być spawana na wszystkich swych częściach dostępnych z zewnątrz. Drzwi te powinny być:

- 1) osadzone na zawiasach nie dających się z zewnątrz uszkodzić,
- 2) zaopatrzone w dwa patentowe (specjalne) zamki skrzynkowe umieszczone od zewnątrz, dwuobrotowe i ośmiozapadkowe — o wszystkich czterech kluczach różnych,
- 3) osadzone w zabetonowanych żelaznych ramach.

W składach, w których przechowuje się proch górniczy i inne w równym stopniu czułe na ogień MW, obowiązują przepisy § 7.

10. Przewletrzniki powinny być wykonane w kształcie litery Z i zaopatrzone obustronnie w gęste siatki.

11. Skład MW powinien być wyposażony tylko w oświetlenie elektryczne, którego instalacja jest zgodna z górnicyzmi przepisami bezpiecznego prowadzenia kopalń oraz w świat-

ło zastępcze (przenośne lampy akumulatorowe typu dopuszczonego przez Wyższy Urząd Górniczy). W braku stałego oświetlenia składu dozwolone jest tylko oświetlenie elektrycznymi lampami akumulatorowymi typu dopuszczonego przez Wyższy Urząd Górniczy.

§ 18. 1. W wyjątkowych przypadkach okręgowy urząd górniczy może dla składów przeznaczonych do przechowywania MW do 100 kg i odpowiedniej ilości środków inicjujących i zapalających oraz dla składów podręcznych (§ 5) zezwalać na odstępstwa od przepisów zawartych:

- 1) w § 14 co do najmniejszej odległości od miejsca pracy stosując wzór $r = 5\sqrt{g}$, gdzie „r” oznacza najmniejszą odległość w metrach, a „g” dopuszczoną do przechowywania ilość MW w kilogramach,
- 2) w § 15 ust. 2 co do wysokości i szerokości w koronie wału, zezwalając na obwałowanie do wysokości szczytu dachu składu i do szerokości w koronie do 0,5 m,
- 3) w § 15 ust. 4 co do odległości od obwałowania zezwalając na wykonanie ogrodzenia w odległości 10 m od podstawy wału,
- 4) w § 15 ust. 6 co do strefy ochronnej, zezwalając na umieszczenie tablicy ostrzegawczej wyłącznie na wszystkich bokach ogrodzenia,
- 5) w § 17 zezwalając na:
 - a) mniejszą grubość ścian zewnętrznych,
 - b) niebudowanie przedsionka,
 - c) wykonanie zamknięć jak w szafkach pancernych, a dla podręcznych składów — drzwi żelaznych z zamkami patentowymi, umieszczonymi od wewnątrz o zawiasach nie dających się uszkodzić od zewnątrz.

2. Składy MW wykonane w stoku górskim (pagórku), czyli tzw. składy wgłębione, powinny być urządzone zgodnie z wymaganiami dla składów podziemnych z zachowaniem następujących przepisów dotyczących składów naziemnych:

- 1) § 15 ust. 3 co do wału czołowego, którego długość powinna się równać podwójnej szerokości sztolni wylotowej,
- 2) § 17 ust. 9 pkt 2 co do jakości patentowych zamków skrzynkowych przy drzwiach wejściowych.

Rozdział IV.

Przepisy końcowe.

§ 19. W wyjątkowych przypadkach, gdy przemawia za tym ważny interes zakładu górniczego, a względy bezpieczeństwa ruchu oraz pracowników zakładu, jak również względy bezpieczeństwa publicznego nie stoją na przeszkodzie, Wyższy Urząd Górniczy na wniosek kierownika ruchu zakładu górniczego może udzielać zezwolenia na odstępstwa od wymagań tego rozporządzenia w stosunku do składów wzniesionych przed wejściem w życie rozporządzenia.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Minister Przemysłu Ciężkiego: K. Żemaitis

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 11 maja 1959 r.

w sprawie naziemnych składów materiałów wybuchowych przy robotach poszukiwawczych prowadzonych metodą sejsmiczną przez zakłady górnicze podległe Ministrowi Górnictwa i Energetyki oraz zakłady podległe Centralnemu Urzędowi Geologii.

Na podstawie art. 95 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie dotyczy naziemnych składów materiałów wybuchowych przeznaczonych dla robót poszu-

kiwawczych prowadzonych metodą sejsmiczną (roboty sejsmiczne) wykonywanych przez zakłady górnicze podległe Ministrowi Górnictwa i Energetyki oraz przedsiębiorstwa geologiczne podległe Centralnemu Urzędowi Geologii.

2. W rozumieniu rozporządzenia:

- 1) środkami strzałowymi są materiały wybuchowe, środki inicjujące i zapalające,

- 2) środkami inicjującymi są zapalniki elektryczne ostre, spłonki górnicze i lonty detonacyjne,
 - 3) środkami zapalającymi są zapalniki elektryczne nieostre, lonty prochowe i zapalacze lontowe,
 - 4) sprzętem strzałowym są zapalarki elektryczne, wyłączniki strzałowe, przyrządy kontrolne, przewody strzałowe itp.
3. Skrótem MW oznacza się wszystkie materiały wybuchowe, używane w zakładach górniczych; składami MW są składy środków strzałowych.

§ 2. 1. W zależności od dopuszczalnej pojemności naziemne składy MW przy robotach (grupach) sejsmicznych dzieli się na:

- 1) połowe składy MW o pojemności do 1600 kg,
- 2) tymczasowe składy MW o pojemności do 200 kg.

2. Połowy skład MW może być budowany na okres do jednego roku i jest zespołem 4 skrzyń opancerzonych na MW, rozmieszczonych oddzielnie, oraz 1 skrzyni opancerzonej na środki inicjujące.

3. Tymczasowy skład MW może być budowany na okres do 14 dni dla grup sejsmicznych pracujących na długich profilach sejsmicznych i składa się z 1 skrzyni opancerzonej na MW i 1 skrzyni opancerzonej na środki inicjujące.

4. W jednej skrzyni opancerzonej w składzie połowym wolno przechowywać najwyżej 400 kg, a w składzie tymczasowym najwyżej 200 kg MW.

5. W jednej skrzyni opancerzonej w składzie połowym wolno przechowywać najwyżej 1000 sztuk zapalników ostrych, a w składzie tymczasowym najwyżej 500 sztuk zapalników ostrych.

6. Przechowywanie MW w ilościach ponad 1600 kg jest dozwolone tylko w stałych składach MW. Budowę tych składów regulują odrębne przepisy.

Rozdział II.

Sposób przechowywania MW w składach połowych i tymczasowych.

§ 3. 1. MW nitroglicerynowe (o zawartości nitrogliceryny powyżej 10%) wolno przechowywać w składach o temperaturze od + 10° do + 35°C.

2. MW trudno zamarzalne (nitroglicerynowe albo skalne) wolno przechowywać w składach o temperaturze od — 10° do + 25° C.

3. Każdy skład należy zaopatrzyć w termometr umieszczony na zewnątrz oraz przynajmniej w jeden termometr, umieszczony wewnątrz jednej ze skrzyń.

§ 4. Zakazane jest:

- 1) przechowywanie w jednej skrzyni MW różnych grup MW pod względem składu chemicznego,
- 2) przechowywanie MW w jednej skrzyni opancerzonej razem ze środkami inicjującymi i zapalającymi,
- 3) przechowywanie w jednej skrzyni środków inicjujących wraz ze środkami zapalającymi oraz środków inicjujących wraz z lontami detonacyjnymi.

§ 5. 1. W połowych oraz tymczasowych składach MW wolno przechowywać środki strzałowe w opakowaniu fabrycznym.

2. Przeladowywanie MW ze skrzynek do pojemników strzałowych wolno wykonywać tylko przed składem, poza obwałowaniem, w miejscu osłoniętym daszkiem. Przeladowywanie to może się odbywać tylko w obecności zainteresowanego strzałowego.

§ 6. W składach MW (przestrzeń w obwałowaniu i przestrzeń ogrodzona) nie wolno pozostawiać opróżnionych pustych skrzynek i opakowań. W składach MW należy zachować porządek i czystość.

§ 7. W razie dokonywania jakichkolwiek napraw skrzyń opancerzonych wszystkie znajdujące się tam środki strzałowe należy usunąć do odpowiednio zabezpieczonego miejsca.

§ 8. Każdy skład MW, zawierający środki strzałowe, musi być strzeżony przez posterunki posiadające łączność telefoniczną z kierownictwem grupy lub wyposażone w dźwiękowe sygnały alarmowe. Sposoby alarmowe należy podać do wiadomości miejscowym posterunkom Milicji Obywatelskiej oraz strażom pożarnym.

§ 9. 1. Wydawca MW (technik strzałowy) przechowuje klucze od składu MW. W nocy należy przechowywać klucze w biurze grupy sejsmicznej.

2. Kierownik ruchu zakładu (grupy sejsmicznej) przechowuje rezerwowe klucze w opieczątowanej kopercie w szafie pancernej lub żelaznej kasecie.

3. Klucze od ogrodzenia przechowuje strażnik pełniący służbę przy składzie MW.

§ 10. 1. Drzwi skrzyń opancerzonych na środki strzałowe należy zabezpieczyć plombą na czas zamknięcia.

2. Wszystkie składy MW należy zaopatrzyć w tablice ostrzegawcze z napisem o zakazie wstępu osobom niepowołanym oraz o zakazie palenia tytoniu, wnoszenia zapalek, zapalniczek i broni palnej, jak też zbliżania się z otwartym ogniem.

Rozdział III.

Budowa składów MW.

§ 11. 1. Składowe skrzynie opancerzone na MW i środki inicjujące należy budować z impregnowanych desek o grubości co najmniej 30 mm opancerzonych na zewnątrz blachą ocynkowaną o grubości 1 mm, pokrytą minią. Wnętrza skrzyń muszą mieć gładkie powierzchnie bez jakichkolwiek części żelaznych. Metalowe wkłady i gwoździe muszą być wpuszczone i zakitowane. Zewnętrzne krawędzie skrzyń należy wzmocnić kątownikami. Skrzynia powinna być skonstruowana w sposób uniemożliwiający iskrzenie wewnątrz skrzyni.

2. Składowe skrzynie opancerzone wyposaża się w półki wykonane z desek określonych w ust. 1. Wielkość skrzyni powinna być tak dobrana, aby wolna przestrzeń między skrzynkami fabrycznymi z MW a ścianami i półkami oraz między poszczególnymi skrzynkami na półce wynosiła minimum 5 cm, a od drzwi 10 cm. Drzwi skrzyni opancerzonej należy zabezpieczyć okapem chroniącym przed wodą.

3. Drzwi skrzyń opancerzonych należy:

- 1) osadzić na zawiasach nie dających się z zewnątrz uszkodzić i nie powodujących iskrzenia,
- 2) zaopatrzyć w dwa specjalne zamki skrzynkowe umieszczone od wewnątrz.

Drzwi skrzyń dłuższych niż szerokość chodnika prowadzącego do skrzyń muszą być dwudzielne, odmykane na bok, przy czym muszą być one tak wpuszczone w skrzynię, by nie można było ich wyłamać od zewnątrz.

4. Skrzynie opancerzone należy ustawić na podkładach ognioodpornych i obłożyć papą z boków i od góry oraz przysypać ziemią o grubości co najmniej 0,3 m.

5. Skrzyń opancerzonych uszkodzonych nie wolno używać do przechowywania środków strzałowych.

6. Typ skrzyń opancerzonych na MW i środki inicjujące wymaga zatwierdzenia przez Wyższy Urząd Górniczy.

§ 12. 1. Polowe i tymczasowe składy MW należy budować poza terenami zabudowanymi, a mianowicie:

1) najmniejsza odległość pomiędzy składami MW oraz najmniejsza odległość ich od składów materiałów łatwopalnych wynosi:

dla polowych składów MW — 750 m,
dla tymczasowych składów MW — 300 m;

2) najmniejsza odległość od miejsc zamieszkałych, dróg publicznych, kolejowych mostów, zakładów (fabryk), zbiorników, przewodów gazowych wynosi:

dla polowych składów MW — 500 m,
dla tymczasowych składów MW — 200 m;

3) najmniejsza odległość składów MW od oddzielnych budynków mieszkalnych, dróg kołowych o mniejszym ruchu oraz linii kolejowych o ruchu wyłącznie towarowym, urządzeń specjalnie odpornych na działanie fali detonacyjnej (np. żelaznych i żelbetowych mostów, stalowych i żelbetowych wież, elewatorów itp.) linii telekomunikacyjnych, linii wysokiego napięcia wynosi:

dla polowych składów MW — 300 m,
dla tymczasowych składów MW — 100 m.

2. Odległości określone w ust. 1 mogą być zmniejszone do połowy, jeżeli w pobliżu składów MW znajdują się naturalne zapory (las, wzgórze) lub chroniony obiekt znajduje się w kotlinie poniżej poziomu wybuchu.

§ 13. 1. Polowy skład MW należy budować w miejscu suchym i nie narażonym na zalew w czasie powodzi, jak również dostępnym dla transportu kołowego.

2. Odległość pomiędzy zewnętrznymi ścianami skrzyń opancerzonych na MW w składach polowych musi wynosić co najmniej 20 m. Odległość między zewnętrznymi ścianami skrzyń na MW i skrzyń na środki inicjujące musi wynosić w składzie polowym co najmniej 6 m, a w składzie tymczasowym — co najmniej 3 m.

3. Poszczególne skrzynie składowe należy obwałować na wysokość 1 m ponad szczyt skrzyń. Obwałowanie musi mieć co najmniej 1 m szerokości w koronie. Szerokość dojścia do drzwi skrzyni musi wynosić co najmniej 1½ m. Dojście do drzwi skrzyni przez obwałowanie musi być chronione od zewnątrz odrębnym wałem (wał czołowy) zasłaniającym otwór wejściowy, który:

- 1) wznosi się w odległości nie mniejszej od 1 m licząc między podstawami wału oraz
- 2) ma dwa razy większą długość niż szerokość wejścia we właściwym obwałowaniu mierzonym na wysokości korony.

W przejściu obok skrzyń powinny być urządzone ścieki wodne z odprowadzeniem poza obręb wału albo zastosowane inne sposoby zabezpieczające skrzynie przed zalewem wodą. Wejście do wykopu, gdzie znajdują się skrzynie, należy urządzić w kształcie schodów, wyłożonych darnią lub deskami.

4. Skład polowy należy ogrodzić, przy czym odległość ogrodzenia od obwałowania nie może wynosić mniej niż 30 m. Wysokość ogrodzenia musi wynosić co najmniej 1,8 m. Odległość między drutami kolczastymi umieszczonymi poziomo

między słupami powinna wynosić 0,15 m. Druty te powinny być wzmocnione drutem kolczastym poprowadzonym na krzyż między słupami ogrodzenia. Odległość między słupami nie może być większa niż 5 m. W składzie tymczasowym odległość ogrodzenia od obwałowania musi wynosić 20 m, a wysokość ogrodzenia 1,2 m. W ogrodzeniu należy wykonać drzwi wejściowe zamykane na klucz.

5. Każdy skład musi posiadać strefę ochronną oznaczoną tablicami ostrzegawczymi z napisem „Niepowołanym wstęp wzbroniony”. Szerokość strefy musi wynosić co najmniej 20 m, licząc od ogrodzenia. Teren ogrodzony, jak również strefa ochronna muszą być wolne od zadrzewienia i łatwopalnego poszycia.

6. Każdą skrzynię na MW należy uziemić, przy czym opancerzenie (blachy) poszczególnych ścian skrzyni musi być połączone metalicznie.

7. Na zewnątrz ogrodzenia, przy drzwiach wejściowych do składu należy umieścić budkę wartowniczą dla posterunku. We wszystkich ścianach budki należy umieścić okienka obserwacyjne. Każdy posterunek (strażnik) musi otrzymać instrukcję służbową za pokwitowaniem odbioru.

8. Przy budce wartowniczej należy umieścić odpowiedni sprzęt przeciwpożarowy. W budce wartowniczej należy wywiesić instrukcję przeciwpożarową. W strefie ogrodzonej należy zainstalować zegary kontrolne.

9. Przeprowadzenie jakichkolwiek przewodów w strefie ogrodzonej nad lub pod składem jest zabronione.

10. Jako oświetlenia w składzie MW wolno używać tylko akumulatorowych lamp elektrycznych dopuszczonych do użytku przez Wyższy Urząd Górniczy.

§ 14. 1. Wniosek o zezwolenie na budowę polowego składu MW należy złożyć we właściwym miejscowo okręgowym urzędzie górniczym co najmniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem budowy.

2. Przechowywanie MW w polowym składzie dozwolone jest po uzyskaniu zezwolenia na przechowywanie MW wydanego przez okręgowy urząd górniczy po dokonaniu odbioru technicznego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Zamierzoną budowę (przeniesienie) tymczasowego składu MW w celu przechowywania MW zgłasza kierownik ruchu zakładu (grupy sejsmicznej) we właściwym miejscowo okręgowym urzędzie górniczym — co najmniej na 7 dni przed przystąpieniem do budowy (przeniesienia) tymczasowego składu MW. Budowa (przeniesienie) tymczasowego składu oraz przechowywanie w nim MW dozwolone jest dopiero po upływie tego terminu, jeżeli okręgowy urząd górniczy w tymże terminie nie zakaze zamierzonej budowy. W tymczasowym składzie mogą być MW przechowywane dopiero po pisemnym stwierdzeniu przez kierownika ruchu zakładu górniczego (grupy sejsmicznej), że skład tymczasowy odpowiada wymaganiom rozporządzenia i dokonaniu zgłoszeniu.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: *F. Waniolka*

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prawne, Warszawa, al. Ujazdowskie 1/3.

Administracja: Administracja Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 50.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Warszawa, ul. Tamka 3.